

แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การยุบสภาผู้แทนราษฎร และการกำหนดวันเลือกตั้ง

โดยที่ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แล้ว เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนสิ้นสุดลง และจะมีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ ความละเอียดทราบแล้วนั้น บัดนี้ รัฐบาลขอชี้แจงเกี่ยวกับการยุบสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นกระบวนการปกติของการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ดังที่ปรากฏอยู่ในทุกประเทศที่ใช้ระบบนี้ กล่าวคือ เมื่อใดที่มีความขัดแย้งหรือเกิดปัญหาการเมืองอันอาจนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ต่าง ๆ จนการบริหารราชการแผ่นดินไม่อาจดำเนินไปได้โดยปกติซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไป ความขัดแย้งและปัญหานั้นอาจบานปลายถึงขนาดกระทบต่อเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตยเอง วิธีการสุดท้ายที่มักนำมาใช้อยู่เสมอก็คือการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ อันเป็นการคืนอำนาจตัดสินใจทางการเมืองกลับไปให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง เป็นผู้ตัดสินใจว่าความขัดแย้งและปัญหานั้นว่าสมควรยุติลงเช่นใด และเมื่อประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดได้ตัดสินใจด้วยการเลือกตั้ง หรือไม่เลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองใดจนได้รัฐบาลที่ได้มาโดยชอบธรรมตามวิถีทางรัฐธรรมนูญแล้ว ทุกฝ่ายก็ต้องเคารพในเจตนารมณ์ของประชาชนและยุติความเคลื่อนไหวทางการเมืองอันเป็นที่มาของความขัดแย้งและปัญหาที่ได้รับการตัดสินใจนั้นแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น ภาวะการเมืองก็จะกลับคืนเข้าสู่ปกติ

ประเทศไทยเองก็ยึดถือธรรมเนียมดังกล่าวมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ บัญญัติรองรับการยุบสภาผู้แทนราษฎรไว้ และได้มีการดำเนินการยุบสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วหลายครั้ง เช่น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๖ พ.ศ. ๒๕๒๙ พ.ศ. ๒๕๓๑ พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๘ พ.ศ. ๒๕๓๙ และ พ.ศ. ๒๕๔๓

๒. การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้เกิดจากการที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปัจจุบันได้ใช้บังคับมาจนล่วงเข้าถึงปีที่เก้าแล้ว ส่งผลให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาพัฒนามาด้วยดีสมเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพเพราะจัดตั้งมาจากพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ดังที่เป็นอยู่ในนานาอารยประเทศ

และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ตามมติเห็นชอบข้างมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ลงคะแนนโดยเปิดเผยในสภาผู้แทนราษฎร ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนพ้นภาวะวิกฤตและก้าวทันการแข่งขันในโลกปัจจุบัน

แต่บัดนี้ ได้มีความสับสนทางการเมืองเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการที่มีกลุ่มบุคคลบางกลุ่มไม่พอใจในตัวผู้นำรัฐบาล และได้มีการชุมนุมสาธารณะตั้งข้อเรียกร้องในทางการเมืองเชิงบีบบังคับ ซึ่งแม้ระยะแรกจะอยู่ในกรอบของกฎหมายแต่เมื่อนานวันเข้า การชุมนุมเรียกร้องได้ขยายตัวไปในทางที่กว้างขวางและอาจรุนแรงขึ้น รวมทั้งสื่อเต้าว่าจะมีการเผชิญหน้าจนอาจปะทะกับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย และอาจมีการสอดแทรกฉวยโอกาสจากผู้ที่ประสงค์จะเห็นความไม่สงบเรียบร้อยในบ้านเมืองจุกจุกจนให้เกิดความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน จนลุกลามถึงขั้นก่อการจลาจลวุ่นวายสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ ดังที่ได้ปรากฏว่ามีการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการระเบิดขึ้นในสถานที่ของผู้ประกาศตัวว่าจะมาร่วมชุมนุมเมื่อเร็ว ๆ นี้ แม้รัฐบาลจะได้พยายามเรียกร้องให้เกิดความปรองดองกันก็ยังไม่อาจแก้ไขปัญหาและความคิดเห็นพื้นฐานที่แตกต่างกันทั้งระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้องกับรัฐบาล และระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้องกับกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่เห็นด้วย และประสงค์จะเคลื่อนไหวบ้างจนอาจเกิดการปะทะกันได้ สภาพเช่นนี้นี้ย่อมไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้ระบบรัฐสภา และความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยเฉพาะในขณะนี้ซึ่งควรจะสร้างความสามัคคีปรองดอง การดูแลรักษาสภาพของบ้านเมืองที่สงบร่มเย็นน่าอยู่อาศัย น่าลงทุน และการเผยแพร่ความวิจิตรอลังการ ตลอดจนความดีงามตามแบบฉบับของไทยให้เป็นที่ประจักษ์

อนึ่ง แม้รัฐบาลจะได้พยายามดำเนินการตามวิถีทางรัฐธรรมนูญด้วยการขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมของรัฐสภาแล้วก็ตาม กลุ่มบุคคลดังกล่าวก็ยังหาเหตุการดำเนินการทางการเมืองดังกล่าวไม่ ยิ่งกว่านั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางพรรค สมาชิกวุฒิสภาบางส่วน ซึ่งควรใช้ครรลองประชาธิปไตยระบบรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการตรวจสอบรัฐบาลในที่ประชุมรัฐสภา กลับไม่ยึดกติกาโดยวิถีแห่งรัฐธรรมนูญ แต่ใช้วิธีเข้าร่วมกับกลุ่มผู้ชุมนุมดังที่ปรากฏในการชุมนุมครั้งที่ผ่าน ๆ มา ทำให้ความวิตกกังวลขยายวงกว้างขึ้น อันเป็นการกระทบต่อความเชื่อมั่นในเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และขยายความสับสนให้เพิ่มขึ้น อันอาจกระทบต่อศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา จึงมีเสียงเรียกร้องจากประชาชนโดยทั่วไปให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนั้น ก็มีเสียงเรียกร้องแกมบังคับให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยบุคคลบางกลุ่ม อันแตกต่างไปจากเจตนารมณ์ดั้งเดิมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปัจจุบันที่ใช้บังคับอยู่ โดยยังมีได้มีการปรึกษาประชาชนทั่วประเทศ ทั้งที่รัฐธรรมนูญนั้นถือเป็นสัญญาประชาคมที่คนทั้งสังคม ต้องมีส่วนร่วมในการร่วมกำหนด มิใช่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

เมื่อปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความคิดเห็นในสังคมที่หลากหลายและยังคงแตกต่างกันจนกลายเป็นความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรงเช่นนี้ ครั้นจะดำเนินการเพื่อตรวจสอบความประสงค์อันแท้จริงของประชาชน โดยประการอื่น เพื่อให้ทุกฝ่ายยังทราบแล้วยอมรับให้เป็นไปตามกลไกในระบอบประชาธิปไตยก็ทำได้ยาก ทางออกในระบอบประชาธิปไตยที่เคยปฏิบัติมาในนานาประเทศ และแม้แต่ในประเทศไทยคือการคืนอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองกลับไปสู่ประชาชนด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้ความสับสน ความวิตกกังวลของประชาชนหมดไป และทำให้ภาวะการเมืองกลับเข้าสู่ภาวะปกติ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถนำปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ไปปรึกษาประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดที่แท้จริงเพื่อประชาชนจะได้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย อันเป็นที่สุดยุติปัญหาทางการเมืองทั้งปวง

๓. รัฐบาลได้หารือกับประธานกรรมการการเลือกตั้งแล้ว และมีความเห็นร่วมกันว่า แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎรก็จริง แต่ตามกฎหมายและในความเป็นจริง คณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมที่จะดำเนินการเลือกตั้งตั้งแต่วันครบสามสิบวันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงได้กำหนดในวันอาทิตย์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยเร็ว อันจะส่งผลให้การประกาศผลการเลือกตั้งได้ก่อนวันอังคารที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เพื่อที่สภาผู้แทนราษฎรจะได้ประชุมกันลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้เวลานายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี เพื่อที่คณะรัฐมนตรีจักได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎรและลงมือบริหารราชการแผ่นดินได้ก่อนเดือนมิถุนายน ๒๕๔๕

๔. เมื่อยุบสภาแล้ว คณะรัฐมนตรีย่อมสิ้นสุดลงด้วย แต่จำเป็นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ กำหนด เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย

ของประเทศและบริหารราชการแผ่นดินในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย นายกรัฐมนตรีจะได้สั่งการให้ทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและให้ระมัดระวังที่จะไม่กระทำการใด อันจะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปได้โดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมหรือก่อให้เกิดความหวาดระแวงว่า มีการฉวยโอกาสจากการที่ไม่มีองค์กรควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินไปกระทำการใดโดยมิชอบ หรือไม่สุจริต

๕. ขอให้ประชาชนทั้งหลายให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้วยการเตรียมไปใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนด้วยความตื่นตัวและรอบคอบและแสดงเจตจำนงทางการเมืองอันเป็นการตัดสินใจที่ชัดเจนอย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาและความขัดแย้งทางการเมืองทั้งปวงยุติลงได้โดยสันติตามวิถีทางรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเพื่อให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปได้โดยสุจริตและเที่ยงธรรมที่สุด

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕